

КНЕУ, 2003.-660с.

6. Грицяк І.А. Європейське управління: теоретико-методологічні засади [Текст] / І.А. Грицяк.-К.:» К.І.С.», 2006.- 398с.
7. Таблиця основних показників економічного розвитку України – [Електронний ресурс].- Режим доступу: www.me.gov.ua/control/uk/publish/article/

УДК 338.2

Каплинський О.В.,
аспірант

*Інституту досліджень науково-технічного потенціалу
та історії науки ім. Г.М. Доброва НАН України,
м. Київ*

ПРАКТИКА ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАУКОВО- ТЕХНОЛОГІЧНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА МІЖ УКРАЇНОЮ ТА ЄС

Проведено аналіз договірно-правової бази науково-технологічного співробітництва (НТС) між Україною та ЄС. З'ясовано структуру діючого правового забезпечення, зокрема ключові угоди, напрямки, сфери та форми НТС співпраці. Визначено ступінь готовності України до науково-технологічного співробітництва у рамках програми ЄС з досліджень та інновацій «Горизонт 2020». Виокремлено джерела неефективності механізмів інтеграції України до Європейського дослідного простору.

Ключові слова: науково-технологічне співробітництво; Україна; ЄС; інноваційна взаємодія; сфери, форми, напрямки співпраці; «Горизонт 2020».

Постановка проблеми. У 2015 році Україна стала асоційованим членом наступної Рамкової програми Європейського Союзу з досліджень та інновацій «Горизонт 2020», в результаті підписання відповідної угоди. [1] Це стало черговим, важливим етапом правового оформлення науково-технологічного співробітництва України та Європейського Співтовариства. Завдання даного дослідження полягає в оцінці ступеню готовності України до науково-технологічного співробітництва у «Горизонті 2020» шляхом аналізу результатів правового забезпечення НТС між Україною та ЄС.

НТС є однією з головних сфер у правовому спектрі міжнародних угод України із Європейським Союзом. Про це свідчить відповідна практика відносин з ЄС, що розпочалися у 1994 році, які тривають по сьогоднішній день. На даний час укладено одинадцять угод науково-технологічного

характеру із Європейським Союзом. Є певна послідовність визначення напрямів, сфери та форми співробітництва які безпосередньо чи опосередковано пов'язані із НТС.

Аналіз останніх досліджень і публікацій: вагомий внесок у вивчення питання правового забезпечення науково-технологічного та інноваційного співробітництва між Україною та ЄС зробили Соловійов В.П. [2], Кот О.В, Богдан Т.П., Драчук Ю.З., Трушкіна Н.В. та інші.

Виклад основного матеріалу. Першим документом, у якому йшлося про НТС була угода «Про співпрацю та партнерство між ЄС та його членами і Україною» (14.06.1994) [3]. Дана угода стала базовим документом, що заклав підвалини, зокрема і науково-технологічної та інноваційної співпраці між Україною та ЄС.

В угоді визначено пріоритетні сфери та форми співробітництва між сторонами. Серед усіх напрямків співробітництва із ЄС, доцільно виділити декілька сфер, які опосередковано стосуються НТС. По-перше, економічне співробітництво, науково-технологічними аспектами якого визначено зближення політики стандартизації у науці та техніці; передачу «ноу-хау» для розробки економічної політики та розповсюдження наукових досліджень, дотичних до економічної політики; співпрацю малих та середніх підприємств, зокрема і для створення технологічних парків. По-друге, співробітництво у галузі промисловості, метою якого також визначено передачу технологій та ноу-хау і технічне переоснащення промисловості України. По-третє, співробітництво у галузі освіти, метою якого зафіксовано підвищення рівня загальної освіти, зокрема шляхом мобільності для молодих вчених і дослідників, а також сприяння навчанню в галузі європейських досліджень у відповідних закладах. По-четверте, співробітництво у енергетичній сфері. В даній угоді енергетична співпраця отримала науково-технологічний вимір, тільки в цивільному ядерному секторі. У цілому, спостерігається зацікавленість ЄС у спільних дослідженнях в сфері ядерної енергетики як найбільш значної у науково-технологічних взаємовідносинах України та ЄС. Про це свідчить найбільша кількість предметних угод, що були укладені у цій сфері. Зокрема, у 1998 році, до угоди створення Українського науково-технологічного центру приєднався ЄС, замінивши у ній Швецію. Центр був створений у 1994 році з метою, як зазначено у преамбулі, задля запобігання поширенню технологій та спеціальних знань, що пов'язані зі зброєю масового знищення – ядерною, хімічною та біологічною, а також переведенням промислово-технічного потенціалу з військового на мирне використання для підтримки та сприяння діяльності по використанню в мирних цілях, науковців та інженерів, які працюють в галузі озброєнь в Україні [4]. Ще одна ціль заснування Центру полягала у підтримці фундаментальних та прикладних досліджень і розвитку технологій, а також забезпечення ядерної безпеки і усунення наслідків аварій ядерних реакторів. У 1999 році було підписано 2 угоди у цивільному ядерному секторі: про

співпрацю у галузі керованого термоядерного синтезу, та щодо співпраці у галузі ядерної безпеки [5, 6]. У 2005 році укладено договір про співробітництво у сфері мирного використання ядерної енергії [7]. Рамками співробітництва угоди визначені: ядерна безпека та керований термоядерний синтез, відповідно до угод 2002 року; застосування ядерної енергії в медицині та промисловості, у тому числі у виробництві електроенергії; вплив ядерної енергетики на довкілля. В даному документі також зафіксовані форми співробітництва: обмін технічною інформацією через звіти, візити, семінари, технічні наради тощо; обмін персоналом, у тому числі з метою навчання, між лабораторіями та/або організаціями, що залучені з обох сторін; обмін зразками, матеріалами, приладами та апаратурою для експериментальних цілей; збалансованої участі у спільних дослідженнях і діяльності. По-п'яте, в угоді про співпрацю та партнерство, НТС взаємодія отримала вираження у сфері навколишнього середовища, яке стосується, зокрема і обміну інформацією та експертами включаючи інформацію та експертів, що мають відношення до передачі чистих технологій та безпечного і екологічно раціонального використання біотехнологій. Безпосередньо НТС присвячена стаття 59, де визначено, що сторони сприяють співробітництву в галузі цивільних наукових досліджень та технічних розробок (ДТР), шляхом обміну науковою і технічною інформацією, спільною діяльністю в галузі ДТР, діяльністю щодо професійної підготовки та програмах мобільності для науковців, дослідників та технічного персоналу, які беруть участь у ДТР з обох сторін.

Віховим документом для НТС стала угода «Про співпрацю у науково-технологічній сфері між ЄС та Україною» (04.07.2002) [8]. Це був перший документ двосторонньої співпраці, який присвячений безпосередньо науково-технологічному співробітництву, де чітко визначено його напрями та форми. В угоді вперше зафіксовано, рамки наукових досліджень, зокрема, зазначено про фундаментальні дослідження, технологічного розвитку та демонстраційної діяльності. Серед сфер співробітництва, які не зустрічалися у попередніх угодах визначені наступні: біомедичні дослідження та дослідження в галузі охорони здоров'я; дослідження в галузі сільського господарства, лісового господарства та рибальства; матеріалознавство та метрологія; неядерна енергетика; транспорт; технології інформаційного суспільства; дослідження в галузі соціальних наук. В даній угоді розширено основоположні форми співробітництва, що були зафіксовані у базовому документі 1994 року. Зокрема, з'являється обмін інформацією про практику, законодавство і програми, які стосуються співробітництва в рамках цієї угоди.

У 2005 році Україна та ЄС підписали план дій у рамках програми Європейської політики сусідства [9]. В угоді зазначено низку сфер співробітництва науково-технологічного характеру, які вже зафіксовані у попередніх документах, але не деталізовані. Так, у співробітництві у

сфері підприємництва наголошується на необхідності започаткування діалогу наукових кіл з метою обміну інформацією, найкращим досвідом організації діяльності, визначення проблемних питань в окремих пріоритетних сферах політики у сфері підприємництва, заохочення інвестицій та інновацій. У сфері транспорту, зафіксовано важливість розвитку співробітництва супутникової навігації (включаючи спільні науково-дослідні роботи та їх застосування). З'являється новий аспект енергетичної співпраці, зокрема необхідність досягнення прогресу в оцінці технічної та фінансової спроможності впровадження чистих технологій видобутку вугілля та стимулювання їхнього застосування. У сфері інформаційного суспільства йдеться про прискорення інтеграції України до дослідницької програми технологій інформаційного суспільства, та про необхідність прийняття окремого плану сприяння участі України в програмі розвитку технологій інформаційного суспільства, що є компонентом Шостої рамкової програми ЄС.

Окремий розділ 2.6, присвячений науці і технологіям, дослідженню та розвитку, в якому визначено напрямок підготовки інтеграції України до Європейського дослідного простору, зокрема завдання доопрацювати спеціальний «План дій поглиблення співробітництва між Україною та ЄС у сфері науки та технологій». Варто відзначити, що це завдання, було виконано і зазначений план підписано у липні 2014 року, тобто майже через 10 років, що ставить під сумнів ефективність механізмів підготовки інтеграції України до Європейського дослідного простору. У плані дій було зафіксовано ті ж форми співробітництва, що і в угоді про співпрацю у науково-технологічній сфері. У даному розділі ставиться завдання сприяти інтеграції України для досягнення високого рівня наукового обміну. Наголошується на стимулюванні участі України в програмі міжнародних стипендій Марії Кюрі. Окрім цього, ставиться за завдання досягнути подальшого прогресу у співробітництві в космічній сфері та продовжувати підтримувати спільну Робочу групу з питань співробітництва у сфері космічних досліджень та використання космосу в мирних цілях, створеної в рамках УПС. У сфері освіти звертається увага на створення кафедри європейських студій та європейського права через Програму Жан Моне та необхідність підтримувати можливості навчання молодих науковців. У сфері громадського здоров'я йдеться про важливість обмінюватися інформацією та передовими технологіями з питань показників у сфері охорони здоров'я та збору даних.

До сфери науково-технологічного співробітництва можна віднести і угоду «Про співробітництво щодо цивільної глобальної навігаційної супутникової системи (ГНСС) між Європейським Співтовариством, його державами-членами та Україною» [10]. В угоді йдеться про співробітництво у секторах галузі супутникової навігації та синхронізації. НТС пов'язано з науковими дослідженнями та підготовкою персоналу в галузі ГНСС через європейські та українські дослідницькі програми, включаючи Рамкову Програму ЄС з досліджень і

розвитку, та інші відповідні програми європейських та українських установ. У контексті промислового співробітництва сторони заохочують зміцнення зв'язків між різними учасниками програми ГАЛІЛЕО в Україні та ЄС.

У 2014 році була укладена ключова угода не тільки для інноваційного та науково-технологічного співробітництва з ЄС, але і для усіх галузей суспільного життя України – «Про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони» [11]. У ній об'єднано, та систематизовано усі напрямки НТС, що вже були зафіксовані у попередніх статтях, угодах науково-технологічного та інноваційного характеру, а також ті, що додані у даному документі. Вони містяться у розділі IV «Торгівля й питання, пов'язані з торгівлею», а також у розділі V «Економічне і галузеве співробітництво» [12], [13].

У IV розділі аспекти інноваційного та науково-технологічного співробітництва прослідковуються у різних напрямках, зокрема – технічної співпраці у сфері технічних бар'єрів торгівлі. У ньому зазначено, що наукове й технічне співробітництво буде здійснюватися з метою покращення якості його технічних регламентів, стандартів, тестування, ринкового нагляду та акредитації. Що стосується фітосанітарного співробітництва, сторони домовилися створити технічні робочі групи, які визначатимуть та вирішуватимуть наукові та технічні питання у рамках підкомітету з управління санітарними та фітосанітарними заходами. Метою співробітництва у сфері інтелектуальної власності визначено спрощення створення і комерційного використання інноваційних продуктів та продуктів творчої діяльності на території сторін і досягнення належного та ефективного рівня охорони і захисту прав інтелектуальної власності. Сторони домовились обмінюватись думками та інформацією щодо своєї національної та міжнародної практики і політики стосовно передачі технологій. У статті, даного розділу, присвяченій патентам, зазначено про те, що сторони охороняють винаходи у галузі біотехнологій відповідно до норм національного патентного законодавства.

У розділі V науково-технологічне співробітництво зафіксовано у низці напрямків. Так, у енергетичній сфері, передбачається наукове та технічне співробітництво сторін та обмін інформацією з метою розвитку та удосконалення технологій виробництва енергії, її транспортування, постачання та кінцевого споживання. Особлива увагу приділяється енергозберігаючим і екологічно безпечним технологіям, зокрема вловлюванню та зберіганню вуглецю, ефективним та «чистим» технологіям у вугільній галузі, відповідно до встановлених принципів, визначених, зокрема, в Угоді про співробітництво у сфері науки та технологій між Україною та Європейським Співтовариством. Що стосується ядерного аспекту енергетичної співпраці, то сторони сприяють цивільним науковим дослідженням у галузі ядерної безпеки, в

тому числі спільним дослідженням і розробкам, навчанню та мобільності вчених. У сфері навколишнього середовища, НТС зосереджено, зокрема і на здійсненні спільної дослідної діяльності та обміну інформацією про екологічно чисті технології. Визначено, що сторони співпрацюватимуть у транспортній сфері, зокрема щодо питань вступу до відповідних міжнародних транспортних організацій та підписання угод, включаючи процедури, що гарантують, серед іншого, і наукову й технічну взаємодію та обмін інформацією для розвитку і удосконалення транспортних технологій, наприклад інтелектуальних транспортних систем, а також підтримка інтермодальності та співробітництва у використанні космічних систем. Що стосується співпраці у сфері цивільних космічних досліджень та використання космічного простору, то взаємодія відбувається на таких напрямках як: глобальні навігаційні супутникові системи; спостереження Землі та глобальний моніторинг; космічна наука та дослідження; прикладні космічні технології, зокрема пускові технології та технології ракетних двигунів. Відповідно до угоди, українські підприємства та організації беруть участь у відповідних космічних та транспортних напрямках Рамкової програми ЄС з досліджень та інновацій «Горизонт 2020». Відзначено, що сторони заохочують та підтримують обмін науковцями та створення відповідних мереж. Підкреслюється, що співробітництво може включати обмін досвідом у сфері управління космічними дослідженнями та науковими установами, а також створення сприятливих умов проведення досліджень та впровадження нових технологій і належного захисту відповідних прав інтелектуальної, промислової та комерційної власності.

Окрема, глава 9, в угоді присвячена безпосередньо співробітництву у сфері науки та технологій. У договорі підкреслюється, що сторони розвивають та посилюють наукове та технологічне співробітництво з метою як наукового розвитку як такого, так і зміцнення свого наукового потенціалу для вирішення національних та глобальних викликів, зокрема у таких сферах, як охорона здоров'я, захист навколишнього середовища, та інші глобальні виклики. Зазначається, що сторони докладають зусиль для досягнення прогресу в набутті наукових та технологічних знань, важливих для забезпечення сталого економічного розвитку, шляхом розвитку дослідних потужностей та людського потенціалу. Наголошується, що накопичення та обмін науковою інформацією сприяють підвищенню конкурентоспроможності сторін шляхом розширення можливостей їх економіки щодо набуття та використання знань для комерціалізації нових продуктів та послуг. У розділі відзначається, що співробітництво, враховує діючі рамки, встановлені угодою «Про співпрацю у науково-технологічній сфері між ЄС та Україною», а також мета України полягає у поступовому наближенні до політики та права ЄС у сфері науки і технологій. Також акцентується на тому, що співробітництво між сторонами спрямовується на сприяння залученню України до Європейського дослідницького простору. Таке

співробітництво сприяє Україні у підтримці реформування та реорганізації системи управління науковою сферою та дослідних установ (зокрема в розвитку її потенціалу щодо розвитку науки і технологій) з метою сприяння розвитку конкурентоспроможної економіки та суспільства, яке базується на знаннях.

В угоді перераховуються форми НТС, окремі з яких ще не були зафіксовані у договірному праві між Україною та ЄС. Серед них варто назвати наступні: спільне дослідження діяльності, спрямованої на заохочення наукового прогресу, трансферу технологій та ноу-хау; вжиття заходів, спрямованих на розвиток сприятливих умов для проведення досліджень та впровадження нових технологій, а також належного захисту інтелектуальної власності результатів досліджень; активізація регіонального та іншого міжнародного співробітництва, зокрема в Чорноморському контексті та в рамках багатосторонніх організацій, зокрема Організації Об'єднаних Націй з питань освіти, науки і культури (ЮНЕСКО), Організації економічного співробітництва і розвитку (ОЕСР) та Великої Вісімки (G8), а також у контексті багатосторонніх угод, наприклад Рамкової конвенції ООН про зміну клімату 1992 року; обмін досвідом у сфері управління науково-дослідними установами з метою розвитку та покращення їхніх спроможностей щодо здійснення та участі у наукових дослідженнях.

У даному документі згадано про аспект політики НТС у сфері промисловості та підприємництва. Зокрема, мова йде про сприяння розвитку інноваційної політики шляхом обміну інформацією та передовим досвідом щодо комерціалізації науково-дослідних та проектно-конструкторських робіт (механізми підтримки заснування підприємницької діяльності, пов'язаної з використанням технологій), кластерний розвиток та доступ до фінансових ресурсів. Напрямок НТС у інформаційній сфері пов'язаний із сприянням спільним проектам досліджень інформаційно-комунікаційних технологій в межах наступної Рамкової програми ЄС з досліджень та інновацій «Горизонт 2020». Новою сферою для науково-технологічної взаємодії став туризм, в якому присутній аспект обміну інформацією, найкращими практиками, досвідом та передача «ноу-хау», зокрема інноваційних технологій. У сільському господарстві НТС пов'язане зі сприянням інноваціям шляхом проведення досліджень та просуванням системи дорадництва до сільськогосподарських виробників. У морській галузі, зафіксовано обмін інформацією, найкращими практиками, досвідом та передачу морського «ноу-хау», зокрема інноваційних технологій.

Висновки. Підводячи підсумки варто зазначити, що на даний час сформована солідна договірна правова база між Україною та ЄС у сфері науково-технологічного співробітництва. НТС охоплює різноманітні напрямки, сфери та виражається у різноманітних формах. Підвалини, науково-технологічної та інноваційної співпраці були закладені першою угодою між Україною та ЄС «Про співпрацю та партнерство між ЄС та

його членами і Україною» (14.06.1994). Віховим документом для НТС стало укладання договору «Про співпрацю у науково-технологічній сфері між ЄС та Україною» (04.07.2002), оскільки це був перший правовий документ двосторонньої співпраці, який присвячений безпосередньо науково-технологічному співробітництву, де чітко визначено його напрями та форми. Угода «Про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони», (27.06.2014) стала апогеєм науково-технологічних взаємовідносин, яка замінила перший двосторонній договір. В угоді об'єднано, розширено та систематизовано усі напрями та форми НТС, що вже були зафіксовані у попередніх статтях, угодах інноваційного характеру. НТС зафіксовано у таких сферах як: економічна, промислова, у галузі освіти, енергетична, у сфері навколишнього середовища, ДТР, в галузі охорони здоров'я, сільського господарства, лісового господарства, транспорту; інформаційного суспільства; у морській сфері, торгівлі, космосу.

Варто відмітити, що енергетичний аспект НТС у цивільній ядерній сфері набув тенденції особливо важливої сфери, зважаючи на найбільшу кількість предметних угод укладених між сторонами.

У договірних відносинах науково-технологічного характеру між Україною та ЄС домінують наступні форми співробітництва: спільна діяльність в галузі ДТР; участь у Рамкових програмах ЄС з досліджень та інновацій, остання з яких «Горизонт 2020»; спільна реалізація наукових програм та дослідної діяльності; навчання шляхом реалізації програм обміну для дослідників та спеціалістів; спільне дослідження діяльності, спрямованої на заохочення наукового прогресу, трансферу технологій та ноу-хау; обмін технічною інформацією через звіти, візити, семінари, технічні наради тощо; обмін зразками, матеріалами, приладами та апаратурою для експериментальних цілей; організація спільних заходів щодо наукового та технологічного розвитку; вжиття заходів, спрямованих на розвиток сприятливих умов для проведення досліджень та впровадження нових технологій, а також належного захисту інтелектуальної власності результатів досліджень; обміну досвідом у сфері управління науково-дослідними установами з метою розвитку та покращення їхніх спроможностей щодо здійснення та участі у наукових дослідженнях.

За період НТС українська держава приділяла мало уваги розвитку науки, на відміну від ЄС. Внаслідок цього, темпи прогресу наукової сфери в Україні постійно знижуються, натомість в ЄС стабільно зростають. В подальшому, видається доцільним проаналізувати причини відсутності сприйнятливості України до європейських підходів і методів науково-технологічного розвитку.

Отже, результати дослідження дозволяють зробити висновок про формально достатній рівень готовності України до науково-технологічного співробітництва у «Горизонті 2020». Разом з тим,

викликають сумніви ефективності механізмів підготовки інтеграції України до Європейського дослідного простору, оскільки, «План дій поглиблення співробітництва між Україною та ЄС у сфері науки та технологій» був доопрацьований лише, майже через десять років. Подальшого розгляду можуть потребувати питання конкретизації інших механізмів науково-технологічного співробітництва України та ЄС.

Список використаних джерел

1. Закон України Про ратифікацію Угоди між Україною і Європейським Союзом про участь України у Рамковій програмі Європейського Союзу з наукових досліджень та інновацій «Горизонт 2020» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: – <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/604-19/paran5#n5>
2. Соловьев В.П., Хоревин В.И. К вопросу о возможностях заимствования Украиной успешных принципов управления наукой и инновациями // Наука и науковедение, 2015, № 1. – С. 13-22
3. Partnership and Co-operation Agreement between the European Communities and their Member States and Ukraine – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2003/october/tradoc_111612.pdf
4. Угода про створення Українського науково-технологічного центру [Електронний ресурс]. – Режим доступу: –http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/998_032
5. Agreement for Cooperation between the European Atomic Energy Community and the Cabinet of Ministers of Ukraine in the field of controlled nuclear fusion [Електронний ресурс]. – Режим доступу: – <http://ec.europa.eu/world/agreements/downloadFile.do?fullText=yes&treatyTransId=663>
6. Agreement for Cooperation between the European Atomic Energy Community and the Cabinet of Ministers of Ukraine in the field of nuclear safety [Електронний ресурс]. – Режим доступу: – <http://ec.europa.eu/world/agreements/downloadFile.do?fullText=yes&treatyTransId=664>
7. Угода між Кабінетом Міністрів України та Європейським Співтовариством з атомної енергії про співробітництво у сфері мирного використання ядерної енергії [Електронний ресурс]. – Режим доступу: – http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/956_003
8. Agreement on cooperation in S&T between the EC and Ukraine [Електронний ресурс]. – Режим доступу: – <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2003:036:0032:0039:EN:PDF>
9. План Дій «Україна – Європейський Союз» Європейська політика сусідства [Електронний ресурс]. – Режим доступу: – http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/994_693/print1454761279188507
10. Угода «Про співробітництво щодо цивільної глобальної навігаційної

супутникової системи (ГНСС) між Європейським Співтовариством, його державами-членами та Україною» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: – http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/994_751

11. Association Agreement between the European Union and its Member States, of the one part, and Ukraine, of the other part [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://eeas.europa.eu/ukraine/docs/association_agreement_ukraine_2014_en.pdf
- 12-13. Association Agreement between the European Union and its Member States, of the one part, and Ukraine, of the other part c.11, c.135 – відповідно [Електронний ресурс]. – Режим доступу: – http://eeas.europa.eu/ukraine/docs/association_agreement_ukraine_2014_en.pdf

***Summary.** The paper analyzes the legal basis of scientific and technologic cooperation (STC) between Ukraine and European Union. It provides the structure of the legal support, specifically basic treaties, areas and forms of STC. We determined scientific and technologic readiness level for cooperation within the EU Framework Programme for Research and Innovation. The sources of Ukraine's poor effectiveness integration mechanisms to European research space are defined.*

***Key words:** scientific and technologic cooperation; Ukraine; EU; innovation interaction; fields, forms, areas of cooperation; Horizon 2020.*

УДК 339.732

Олійник О.В.,

*доцент Харківського національного педагогічного університету
імені Г.С.Сковороди,*

Сідельнікова І.В.,

к.е.н., доцент

*Харківського національного педагогічного університету
імені Г.С.Сковороди,*

Сотнік А.В.,

магістрант

*Харківського національного педагогічного університету
імені Г.С.Сковороди,
м.Харків*

ОСОБЛИВОСТІ РЕСТРУКТУРИЗАЦІЇ СУВЕРЕННОГО БОРГУ УКРАЇНИ ЗА ЄВРООБЛІГАЦІЯМИ

У статті визначено необхідність та значення реструктуризації суверенних та гарантованих державою боргів за єврооблігаціями. Досліджені основні схеми реструктуризації державного боргу. Проаналізований світовий досвід вирішення боргових проблем суверенних